

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Kometen

Citation: Andersen, H. C.: "Kometen", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. V kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 126. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hcaeventyr05val-shoot-workid75901.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. V kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Kometen.

Og Kometen kom, skinnede med sin Ildkjærne og truede med sit Riis; der blev seet paa den fra det rige Slot, fra det fattige Huus, fra Stimlen paa Gaden og af den Eensomme, der gik hen over den veiløse Hede; hver havde sin Tanke derved.

»Kom og see det Himlens Tegn! kom og see det pragtfulde Syn!« blev der sagt, og Alle skyndte sig at see.

Men inde i Stuen sad endnu en lille Dreng og hans Moder; Tællelyset brændte, og Moder syntes at der var en Høvlspaan i Lyset; Tællen stod op i Spids og krøllede, det betød, troede hun, at den lille Dreng maatte snart døe, Høvlspaanen vendte jo mod ham.

Det var en gammel Overtro, og den havde hun.

Den lille Dreng skulde just leve mange Aar paa Jorden, leve og see Kometen, naar den efter mere end tresindstyve Aar viste sig igjen.

Den lille Dreng saae ikke Høvlspaanen i Lyset, havde heller ikke Tanke om Kometen, der første Gang i hans Liv skinnede fra Himlen. Han sad med en klinket Spølkumme foran sig; i den var pidsket Sæbevand, og ned i den dyppede han Hovedet af en lille Kridtpibe, satte saa Stilken for Munden og blæste Sæbebobler, smaa og store; de bævede og svævede med de deiligste Couleurer, der skiftede fra Guult til Rødt, Lilla og

Blaat.
* * * * *
- - - - - 127

og saa blev det grønt som Skovens Blad, naar Solen skinner gennem det.

»Gud unde Dig Aar her paa Jorden, saa mange, som de Bobler Du blæser!«

»Saa mange, saa mange!« sagde den Lille. »Sæbevandet kan aldrig blæses op!« og den Lille blæste Boble paa Boble.

»Der flyver et Aar! der flyver et Aar, see hvor de flyve!« sagde han ved hver Boble, der lysnede sig og ftøi. Et Par foer ham lige ind i Øinene; det sved, brændte, han fik Taarer i Øinene. I hver Boble saae han lagt et Fremtids-Syn, skinnende, glimrende.

»Nu kan man see Kometen!« raabte Naboerne. »Kom dog ud; sid ikke derinde!«

Og Moder tog den Lille ved Haanden; han maatte lægge Kridtpiben, slippe Legetøiet med Sæbeboblerne; Kometen var der.

Og den Lille saae den lysende Ildkugle med den straalende Hale; Nogle sagde, at den viste sig tre Alen lang, Andre, at den var Millioner Alen; man seer saa forskjellig!.

»Børn og Børnebørn kunne være døde før den viser sig igjen!« sagde Folk.

De Fleste af dem, som sagde det, vare ogsaa døde og borte, da den atter viste sig; men den lille Dreng, for hvem Høvlspaanen stod i Lyset og Moderen troede om: »han dør snart!« han levede endnu, var gammel og hvidhaaret. »Hvide Haar er Alderens Blomster!« siger Ordsproget, og han havde mange af de Blomster; han var nu en gammel Skolemester.

Skolebørnene sagde, at han var saa klog, vidste saa Meget, kjendte Historie, Geographi og hvad man veed om Himmellegerne.

»Alt kommer igjen!« sagde han; »bid bare Mærke i Personer og Begivenheder og I skulle kjende, at de altid komme igjen, i anden Kjole, i andet Land.«

Og Skolemester havde da fortalt om *Vilhelm Tell*, der maatte skyde et Æble af sin Søns Hoved, men før han udskød Pilen, gjemte han paa sit Bryst en anden Piil til at skyde i Brystet paa

*
- 128

den onde *Gessler*. Det var i *Schweiz* det skete, men mange Aar forud skete det Samme i *Danmark* med *Palnatoke*; han maatte ogsaa skyde et Æble af sin Søns Hoved og gjemte som *Tell* en Piil til at hevne sig med; og for mere end tusinde Aar længere tilbage, blev nedskrevet den samme Historie som hændet i

Ægypten; det Samme kommer igjen ligesom Kometerne, de fare hen, blive borte og komme igjen.

Og han talte om *Kometen*, som var i Vente, *Kometen*, han havde seet som lille Dreng. Skolemester vidste om Himmellegerne, tænkte over dem, men glemte derfor ikke Historie og Geographi.

Sin Have havde han anlagt i Skikkelse af et Danmarks Landkort. Her stode Urter og Blomster, som de bedst høre hjemme i Landets forskjellige Egne. »Hent mig Ærter!« sagde han, og saa gik man til det Bed, der forestillede *Lolland*. »Hent mig Boghvede!« og saa gik man til *Langeland*. Den deilige blaae Entian og Porsurten vare at finde oppe paa *Skagen*, den glindsende Christtjørn ovre ved *Silkeborg*. Byerne selv vare antydede ved Postamenter. Her stod *St. Knud* med Lindormen, det betød *Odense*. *Absalon* med Bispestav betød *Sorø*; det lille Fartøi med Aarer var Mærke for, at her laae Byen *Aarhus*. Af Skolemesters Have lærte man godt Danmarks Landkort; men man maatte jo først belæres af ham, og det var saa fornøieligt.

Nu var *Kometen* i Vente, og om den fortalte han og hvad Folk i gamle Dage, da den sidst var her, havde sagt og dømt. »Komet-Aaret er et godt Viin-Aar,« sagde han, »man kan spæde Vinen med Vand, det mærkes ikke. Viinhandlerne skulle holde saa meget af Komet-Aar.«

Luften stod med Skyer hele fjorten Nætter og Dage, *Kometen* kunde ikke sees, men den var der.

Den gamle Skolemester sad i sit lille Kammer tæt op til Skolestuen. Det bornholmske Uhr fra hans Forældres Tid stod i Krogen, de tunge Blylodder hverken løftedes eller sank, Perpendikelen rørte sig ikke; den lille Gjøg, som forud kom frem og kikkede Klokkeslettet, havde i flere Aar siddet taus bag lukket Laage; Alt var stumt og stille derinde, Uhret gik ikke mere. Men det gamle Claveer tæt ved, ogsaa fra Forældrenes Tid, havde Liv endnu, Strængene kunde klinge, rigtignok lidt hæst, klinge en heel Menneskealders Melodier. Den gamle Mand erindrede derved saa Meget, baade Glædeligt og Bedrøveligt, i

*
– 129

den Række af Aar, fra han som Lille saae *Kometen*, og til nu den var her igjen. Han huskede hvad Moder havde sagt ved Høvlspaanen i Lyset, han huskede de deilige Sæbebobler, han blæste; hver var et Leveaar, havde han sagt, hvor skinnende, hvor farvesprængt! alt Deiligt og Glædeligt saae han deri: Barnelege og Ungdomslyst, hele den vide Verden aaben i Solskin, og ud i den skulde han! det var *Fremtidsbobler*. Som gammel Mand fornam han fra Claverets Strænge Melodier fra den svundne Tid: *Erindringsbobler* med Mindernes Farveskjær; der klang Bedstemoders Strikkeviser:

»Vist ingen Amazone
Den første Strømpe bandt.«

Der klang Visen, som Husets gamle Pige havde sunget for ham som Barn:

»Her er saa mangen Fare
I Verden gjennemgaae,
For Den, som ung mon være
Og Lidet kan forstaae.«

Nu løde Melodier fra det første Bal, en Menuet og Molinaski; nu løde bløde, veemodsfule Toner, der kom Taarer i den gamle Mands Øine, nu bruste en Krigsmarsch, nu Psalmesang, nu muntre Toner, Boble paa Boble, som da han som lille Dreng blæste dem af Sæbevand.

Hans Øine vare heftede mod Vinduet, en Sky derude paa Himlen gled bort, han saae i den klare Luft *Kometen*, dens skinnende Kjærne, dens lysende Taageslør.

Det var som om han havde seet det den Aften igaar, og dog laae et heelt rigt Menneskeliv imellem den Tid og nu; dengang var han Barn og saae i Boblerne »*fremad*«, nu viste Boblerne »*tilbage*«. Han følte Barnesind og Barnetro, hans Øine lyste, hans Haand sank ned paa Tangenterne; - det klang som sprang der en Stræng.

»Kom dog og see, *Kometen* er her!« blev der raabt af Naboerne. »Himlen er saa deilig klar! kom dog for rigtig at see!«

Den gamle Skolemester svarede ikke, han var afsted for rigtig at see; hans Sjæl var afsted paa større Bane, i et videre Rum, end *Kometen* gjennemflyver. Og *den* blev der igjen seet paa fra det rige Slot, fra det fattige Huus, af Stimlen paa Gaden og af den Eensomme paa den veiløse Hede. *Hans* Sjæl blev seet paa af Gud og af de kjære Forudgangne, dem, han længtes efter.